

Linköpings Handikapp-politiska handlings-program

bestämt av Kommun-fullmäktige den 9 december år 2008

Förenta Nationerna, FN, säger så här
om de mänskliga rättigheterna:

*Alla människor är födda fria
och lika i värde och rättigheter.
Människorna är utrustade med förnuft
och med samvete
och bör handla mot varandra i en anda
av broderskap.*

Så här står det i FN:s konvention
om barns rättigheter:

*Varje barn med fysisk eller psykisk handikapp
har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv
som gör det möjligt för barnet att vara aktivt
och kunna delta i samhället.*

**Linköpings
kommun**

Innehållsförteckning

Förord	3
Linköpings kommuns handikapp-politiska handlings-program ..	4
Begrepp och förklaring	4
Planering, genomförande och utvärdering	5
Bemötande	6
Utbildning	7
Kunskap och forskning	8
Arbete	9
Kultur och fritid	10
Tillgänglighet	11
Fysisk planering	11-12
Bostäder	13
Kommunikationer	13-14
Information	14
Referenslista	15
Webbplatser med bra information	16

Förord

Det här är Linköpings handikapp-politiska handlings-program.

Programmet beskriver hur Linköping arbetar för att bli en bra kommun att bo i för personer med funktionsnedsättningar.

Linköpings handikapp-politiska handlings-program följer FN:s konvention för personer med funktionsnedsättning.

Programmet är ett stöd för kommunens nämnder och styrelser så att de kan arbeta för att personer med funktionsnedsättning får det så bra som möjligt.

Alla förslag i programmet är lika viktiga.

Programmet är ett stöd för dem som arbetar inom kommunen, både när de planerar vad kommunen ska arbeta med, och när de planerar hur de ska använda kommunens pengar.

Paul Lindvall
Kommun-styrelsens ordförande

Jan-Willy Andersson
Kommunalråd med ansvar för social- och omsorg

Linköpings kommuns handikapp-politiska handlings-program

Linköpings kommuns handikapp-politiska handlings-program godkändes den 9 december år 2008.

Handlings-programmet ska:

- Öka intresset för frågor som handlar om funktionsnedsättningar.
- Göra så att alla inom kommunen tycker att det är viktigt att arbeta med frågor som handlar om funktionsnedsättningar.
- Se till att alla arbetar på samma sätt med frågor som handlar om funktionsnedsättningar.

Nämnder, styrelser och förvaltningar använder programmet när de planerar för pengar och för vad de ska arbeta med.

Kommunen använder programmet för att informera och utbilda.

Det handikapp-politiska handlings-programmet finns så att människor med funktionsnedsättning kan leva mer självständigt.

- Alla människor har rätt att leva på sitt eget sätt, och att kunna vara med och påverka i samhället.
- Alla män och kvinnor är jämlika.
- Samhället är tillgängligt.

Begrepp och förklaringar

Socialstyrelsen har bestämt att vi inte längre ska använda ordet handikapp. Istället ska vi använda ordet funktionsnedsättning.

Funktionsnedsättning betyder att någon har en försämrad funktion i kroppen, själen eller i sitt tänkande.

Funktionshinder betyder att någonting i omgivningen gör att en person blir funktionsnedsatt.

Vi använder ändå namnet Handikapp-politiskt handlings-program, eftersom det är ett namn som funnits länge i kommunen och i samhället.

Planering, genomförande och utvärdering

Varje år ska nämnder och styrelser tydligt och enkelt beskriva hur de ska arbeta för att följa det Handikapp-politiska programmet. Både i arbetet nu och i arbetet längre fram.

Den plan som finns för arbetet med viktiga mål är grunden för hur kommunen ska arbeta med handikapp-politiska frågor.

ANSVAR

Varje nämnd och varje styrelse tar ansvar för sitt arbete med viktiga handikapp-politiska frågor.

KOSTNADER

Varje nämnd och varje styrelse tar ansvar för att det finns pengar till att ändra de handikapp-politiska frågor som är fel.

SAMMANFATTNING OCH REDOVISNING VARJE ÅR

Nämnder och styrelser ska sammanfatta och redovisa sina egna handikapp-politiska frågor. Redovisningen ska finnas i den del av kommunens bokslut som heter Nämndernas verksamhet.

Bemötande

Bemötande handlar om att bli respekterad precis som du är.

Alla ska få leva i ett samhälle där ingen blir diskriminerad och blir behandlad annorlunda.

Det här vill vi:

Alla som jobbar inom kommunen:

- vet att människor med funktionsnedsättning har samma rättigheter, behov och möjligheter som alla andra.
- vet hur de ska vara och göra när de möter människor som vill ha stöd av kommunen.
- lär sig mer om funktionsnedsättningar tillsammans med handikapp-organisationerna.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Varje år ordnar kommunen möten om lagar som handlar om personer med funktionsnedsättning och om det handikapp-politiska handlings-programmet.
- Varje år ordnar kommunen möten om hur det är för dem som arbetar i kommunen när de träffar personer med funktionsnedsättning.
- Varje år berättar och utbildar alla skolor i kommunen om frågor som handlar om personer med funktionsnedsättning.
- Kommunen arbetar för att alla lär sig mer om jämställdhet för personer med funktionsnedsättning.
- Kommunen ger personer med funktionsnedsättningar mer kunskap om vilka möjligheter de har att leva självständigt och aktivt.

Utbildning

Alla barn, ungdomar och vuxna har rätt att få en bra utbildning på en skola som passar dem.

Skolorna ska göra undervisningen så bra som möjligt för varje elev. Varje elev ska kunna lära sig nya saker på det sätt som passar eleven bäst.

Vuxen-utbildningen är viktig för personer med funktionsnedsättning. Varje elev som läser en vuxen-utbildning ska kunna bli bättre på det som han eller hon redan har lärt sig eller kunna lära sig helt nya saker.

Det här vill vi:

- Barn och ungdomar med funktionsnedsättning går i en vanlig skola.
- Barn och ungdomar med funktionsnedsättning får den hjälp de behöver i skolan, som extra lärarhjälp eller hjälpmedel.
- Gymnasie-särskolan och särvux lär ut samma saker som andra vuxenskolor.
- Vuxna med funktionsnedsättning kan gå i vanlig skola för vuxna.
- Kommunen pratar med både handikapp-organisationer och med handikapp-rådet om viktiga handikapp-frågor.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Hjälpa personer med funktionsnedsättning så att de får gå i skolan i sin egen takt.
- Hjälpa personer med funktionsnedsättning att få bra skolböcker och lektioner som passar just dem.
- Hjälpa personer med funktionsnedsättning så att de kan prata på sitt eget sätt i skolan, med bra hjälpmedel och bra stöd.

Kunskap och forskning

I Linköping finns Utbildningskontoret och FoU-centrum för vård, omsorg och socialt arbete. FoU betyder Forskning och Utveckling.

De är viktiga för att stödja och inspirera andra som arbetar inom kommunen.

Här kan människor träffas och här jobbar vi med nya projekt så att vi lär oss mycket.

Här kan forskare se hur det är i Linköpings kommun.

En viktig uppgift för kommunen är att få ett ännu bättre samarbete med Linköpings universitet, och avdelningen som heter Institutet för handikapp-vetenskap.

Det här vill vi:

- Kommunen arbetar tillsammans med handikapp-organisationerna och handikapp-forskarna på universitetet.
- Kommunen har kontakt med utbildningarna så att de kan lära av det som handikapp-forskningen har upptäckt.
- De som arbetar inom kommunen vill lära sig mer om funktionsnedsättningar och gå högskolekurser och universitetskurser.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Utbildningskontoret och Fou-centrum för vård, omsorg och socialt arbete hjälper de som jobbar inom kommunen att bli bättre på handikapp-kunskap
- Tillsammans med handikapp-organisationerna ser kommunen till att fler personer med funktionsnedsättning är med i kommunens forsknings- och utvecklingsarbete.

Arbete

Det är viktigt med ett bra arbete för att vi människor ska må bra och vara delaktiga i samhället.

Arbete handlar inte bara om att tjäna pengar. Det handlar också om att vi människor behöver få vara tillsammans, få utvecklas och känna att livet betyder någonting.

Personer med funktionsnedsättning måste få samma möjlighet att arbeta som alla andra.

Om någon inte klarar av ett vanligt arbete ska den personen få arbeta inom daglig verksamhet.

Arbetet inom daglig verksamhet ska vara nästan som ett vanligt arbete.

Det här vill vi:

- Det finns arbetsplatser som passar för personer med funktionsnedsättning.
- Arbetsplatserna lär personer med funktionsnedsättning nya saker och hjälpa dem att utvecklas.
- Det finns riktiga, bra arbeten för personer med funktionsnedsättning

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Kommunen arbetar för att fler personer med funktionsnedsättning får göra praktik på en arbetsplats och får ett vanligt arbete.
- Kommunen är en bra arbetsplats för personer med funktionsnedsättning.

Kultur och fritid

Alla som bor i Linköpings kommun ska kunna vara med på kultur-aktiviteter och fritids-aktiviteter på lika villkor.

Kultur-aktiviteterna och fritids-aktiviteterna ska vara bra och många.

Alla människor ska kunna besöka och kunna använda fritids-anläggningar och parker.

Alla som ordnar en kultur-aktivitet eller fritids-aktivitet ska tänka på att alla ska kunna vara med.

Det här vill vi:

- Personer med funktionsnedsättning kan läsa och förstå informationen om kommunens kultur och fritid.
- Alla kultur-aktiviteter och fritids-aktiviteter är i handikapp-tillgängliga lokaler.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Kommunen ordnar så att personer med funktionsnedsättning kan vara med på kultur-aktiviteter och fritids-aktiviteter i kommunens lokaler. Det ska vara klart senast år 2010.
- Kommunen ordnar så att personer med funktionsnedsättning kan vara i vår fina natur och i de natur-reservat som kommunen sköter om, så långt det är möjligt.

Tillgänglighet

För att vi människor ska må bra ska miljön som vi lever i vara tillgänglig. Tillgänglighet kan vara att våra gator och våra hus går att använda av alla människor.

Men tillgänglighet kan också vara att alla kan åka buss och tåg och kunna läsa och förstå viktig samhälls-information.

Fysisk planering

Fysisk planering handlar om hur vi planerar hur gator och hus ska se ut så att alla kan använda dem.

Alla människor kan inte använda alla gator, torg, parker och hus i Linköping.

För att det ska bli en bättre miljö för alla måste vi planera miljön redan innan vi börjar bygga något nytt.

Det finns en lag i Sverige som säger att enkelt avhjälpna hinder ska tas bort senast år 2010.

Enkelt avhjälpna hinder är hinder som är lätta att göra något åt.

Om man kan göra en lokal eller en plats tillgänglig utan att det kostar för mycket pengar ska man göra det.

Ett enkelt avhjälpna hinder kan vara en trappa vid ingången till en affär.

Affären måste då bygga en ramp så att alla kan komma in i affären, även personer som har svårt att gå eller använder rullstol.

Det här vill vi:

- Platser och lokaler som kommunen äger är tillgängliga och går att använda av personer med funktionsnedsättning.
- Alla lär sig mer om att bygga tillgängliga hus och vägar.
- Alla lär sig mer om lagarna som bestämmer att Linköpings kommun ska vara tillgänglig för alla.
- Det står i Linköpings kommuns arbetsplan hur alla i kommunen ska arbeta med tillgänglighet när de planerar miljön eller bygger nya hus och vägar.
- Kommunen köper bara sådant som är tillgängligt och användbart.
- Handikapp-organisationerna i Linköping är med och planerar hur kommunens platser och lokaler ska se ut.
- Handikapp-organisationerna i Linköping har regelbundna möten med dem som ansvarar för byggen och tillgänglighet i kommunens handikapp-råd.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Beskriva hur alla ska arbeta med tillgänglighet och med användbarhet när de planerar att bygga något.
- Tala om vilka krav som Linköpings kommun har på att allt ska vara tillgängligt för alla varje gång kommunen ska köpa något.
- Se till att enkelt avhjälpta hinder på alla platser och lokaler som kommunen har är borta senast år 2010.
- Göra tillgänglighets-guiden bättre när det behövs och se till att alla kan läsa och förstå tillgänglighets-guiden.

Bostäder

Kommunen ansvarar för att personer med funktionsnedsättning har en bra bostad som är trygg och ligger nära affärer och annat som gör att alla kan leva självständigt. En person som behöver någonstans att bo ska själv få välja sin bostad. Bostaden ska fungera så bra som möjligt både inomhus och utomhus så att personer med funktionsnedsättning kan klara sig själva så mycket som möjligt.

Det här vill vi:

- Kommunen har bra bostäder för personer med funktionsnedsättning i alla områden.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Se till att personer med funktionsnedsättning får bo i en bostad som passar dem.

Kommunikationer

Alla människor ska kunna åka med tåg och bussar inom kommunen. Därför kan det behöva finnas speciella tåg och bussar. Personer med funktionsnedsättning ska få vara med och bestämma hur tågen och bussarna ska fungera. Sveriges riksdag har bestämt att senast år 2010 ska alla kunna åka med de tåg och bussar som stat och kommun sköter.

Det här vill vi:

- Alla människor kan åka säkert och bra i trafiken.
- Kommunen lyssnar på vad de som reser tycker.
- Handikapp-organisationerna i Linköping pratar med dem som ansvarar för trafik och färdtjänst i kommunens handikapp-råd.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Linköpings kommun gör så att personer med funktionsnedsättning kan åka tåg och bussar. Det ska vara klart senast år 2010.

Information

Alla människor behöver kunna läsa och förstå viktig information från kommunen och staten om de ska kunna leva ett fritt och självständigt liv.

Det här vill vi:

- Alla som bor i Linköpings kommun kan läsa och förstå kommunens information.
- Om det händer en katastrof ska alla människor få veta vad som har hänt, även personer med synskada, döva, dövblinda, svårt hörselskadade och personer med utvecklingsstörning.
- Kommunens information är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

KOMMUNENS ARBETSPLAN:

- Göra information som är lättläst och tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.
- Göra om kommunens hemsida så att den är tillgänglig och användbar för personer med funktionsnedsättning.

Referenslista

Viktiga rapporter:

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader.

Boverket, BFS 2004:15.

Bygg ikapp handikapp.

Svensson Elisabeth(red(2001),

AB svensk Byggtjänst och Hjälpmedelsinstitutet.

Enklare utan hinder. Boverket, 2005.

Från patient till medborgare

– en nationell handlingsplan för handikappolitiken,

Regeringens proposition 1999/2000:79, Stockholm, 2000.

Föreskrifter och allmänna råd om undanröjande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser.

Boverket, BFS 2003:19.

Tillgänglighetspolicy för offentlig utemiljö i Linköpings kommun, med riktlinjer för en tillgänglig och användbar utemiljö för personer med nedsatt funktionsförmåga,

Linköpings kommun, 2008.

Webbplatser med bra information:

- Boverket

www.boverket.se

- Bygg klokt

www.byggklokt.nu

- Handikappförbundens samarbetsorgan

www.hso.se

- Handikappombudsmannen

www.ho.se

- Handisam

www.handisam.se

- Linköpings kommun

www.linkoping.se

- Regeringen

www.regeringen.se

- Socialstyrelsen

www.sos.se

- Specialpedagogiska skolmyndigheten

www.spsm.se

- Sveriges kommuner och landsting

www.skl.se

- Sveriges riksdag

www.riksdagen.se

